

Fra: Birgitte Rødsæther[Birgitte.Rodsather@ptil.no]

Sendt: 09.09.2022 14.47.48

Til: Post nemndene[post@nemndene.no]

Tittel: Høringsuttalelse om fortsatt allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser

---

Høringsuttalelse om fortsatt allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser i Norge

Petroleumstilsynet er enige i de endringer som foreslås for å få forskriftsfestet blant annet hvilke arbeidstakere som arbeider på byggeplasser i Norge som skal omfattes av forskrift om delvis allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser i Norge. Vi er enige i at det er uhensiktsmessig å gå til tariffpartene for å få en fortolkning av virkeområdet og ulike rettigheter i FOB fra sak til sak. Selv om Tariffnemndas avgjørelser og påfølgende forskrifter er et særskilt institutt, avviker dette fra vanlig lovtolkning. Partenes mening om en tariffavtale forståelse bør selvsagt tillegges vekt, men ikke være avgjørende i ethvert tilfelle. Særlig ikke hvis forholdet *ikke* finner sin løsning etter uttalelse fra partene. Etter vårt syn og erfaring har lovgiver på denne måten frasagt seg muligheten til å ha en formening om hvordan en forskrift skal forstås.

Vårt syn bygger på erfaring fra tilsyn der det ble tvil om angjeldende arbeidstakere var omfattet av FOB, og for ansatte i ubundne bedrifter - om de var omfattet allmenngjort tariffavtale. Tariffnemnda mente saken måtte finne sin løsning hos tariffpartene. Under har vi tatt inn vårt hørings svar til begjæring om fortsatt allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser i Norge av 1.3.2021. Forholdet er ennå ikke løst.

Petroleumstilsynet (Ptil) har tilsynsmyndighet som arbeidstilsyn på landanleggene i petroleumsvirksomheten. Tidligere var Verkstedoverenskomsten (i dag Industriooverenskomsten/VO-delen) allmenngjort på disse landanleggene men Tariffnemnda besluttet i 2010 å ikke videreføre denne. Petroleumstilsynet fortsatte å føre tilsyn med lønns- og arbeidsvilkår for utenlandske arbeidstakere innen isolasjon-, stillas-, og overflatefagene på landanleggene inntil 2015. Dette fordi vi anså ISO-fagene å høre inn under den allmenngjort tariffavtale for byggfag, da denne overenskomsten var gjeldende for samme faggrupper på anleggene.

I forbindelse med tilsyn på to av disse anleggene sammen med Arbeidstilsynet, Politiet og Skatteetaten i 2015, førte vi tilsyn med blant annet lønns- og arbeidsvilkår for ISO-fagene. Vi ble da gjort kjent med at disse faggruppene hadde skiftet tariffavtale fra Fellesoverenskomsten for byggfag til Verkstedoverenskomsten. Det ble hevdet at en konsekvens var at allmenngjort Byggfagoverenskomst ikke gjaldt på landanlegg, og at partene på den måten i realiteten hadde avtalt bort også den allmenngjorte tariffavtale i tariffperioden.

Problemstillingen er løftet frem av Ptil for Tariffnemnda både i vår henvendelse av 18.3.2016 med spørsmål om virkeområde for tariffavtale for byggeplasser i Norge, og i høring til begjæring om fortsatt allmenngjøring av tariffavtale for byggfag av 21.9.2018. Etersom det fremdeles ikke var blitt klart for oss hvilke allmenngjorte tariffavtaler vi skal føre tilsyn med tok vi denne saken opp igjen i 2019 overfor tariffpartene. Med bakgrunn i Tariffnemndas respons på brev og høringsuttalelse har vi hatt dialog i form av korrespondanse med tariffpartene – ført i pennen av NHO. Kopi av vårt innledende brev til tariffpartene av 15.10.2019 ble også sendt Tariffnemnda og ASD.

Henvendelsen var foranlediget av Tariffnemndas uttalelser i svarbrevet til Ptil av 6.7.2016; «Vi ser det er behov for en tett dialog mellom tilsynsmyndigheter og arbeidslivets parter når det føres tilsyn på allmenngjøringsområdet». Og «Nemnda vil se nærmere på spørsmålet om behovet for regulering av de situasjoner Petroleumstilsynet beskriver i forbindelse med de begjæringer om (fortsatt) allmenngjøring nemnda nå har til behandling». I Tariffnemndas vedtak

av 23.9.2016 fremgår det at «..partenes felles forståelse om hvem tariffavtalen skal gjelde for, også må få betydning for allmenngjøringsforskriftens virkeområde...Det legges til grunn at arbeidstakere som er omfattet av overføring til en annen tariffavtale i forskriftens virketid, i praksis vil være tilnærmet likeverdige lønns- og arbeidsvilkår som tidligere». Videre fremgår det at partene bør underrette tilsynsmyndighetene dersom tariffpartene beslutter å overføre grupper fra en tariffavtale til en annen.

Problemstillingen er jo forenklet dersom man kun tenker konsekvens for angitte grupper av arbeidstakerne omfattet av den ene eller andre tariffavtale gjennom sin arbeidsgiver. Det får begrenset betydning at denne gruppen ikke lengre er omfattet av den allmenngjorte FOB. Men denne problemstillingen favner ansatte i bedrifter som arbeider innen samme fagområder men ikke er tariffbundet, eksempelvis underleverandører.

Vi mener at det er behov for at Tariffnemnda i vedtaket, dersom allmenngjøring blir videreført, også fastslår allmenngjøringsforskriftens virkeområde på landanlegg. Dette er også tariffpartenes konklusjon og løsning for spørsmålet om hvorvidt den allmenngjorte tariffavtalen gjelder for personell i ubundne bedrifter som utfører samme arbeid som de arbeidstakerne som er overført til Industrioverenskomsten.

Tariffpartene v/NHO har klargjort følgende overfor Ptil:

- ISO-fagene faller i utgangspunktet inn under «virksomhetens art» både etter Industrioverenskomsten (OI) og Fellesoverenskomsten for byggfag (FOB). I 2012 foretok tariffpartene en overføring av KIS-bedrifter fra FOB til IO hvor valg av overenskomst ville bero på om bedriften hadde sin hovedaktivitet rettet inn mot bygg og anleggsvirksomheter eller verfts-/petroleumsvirksomheter. Grensedragningen foretas konkret i den enkelte sak der det er virksomhetens art som bestemmer avtalevalget, ikke arten av det enkelte oppdrag
- Alt arbeid og således personell innen den enkelte virksomhet (ikke tekniske eller merkantile funksjoner) vil være omfattet av tariffavtalevalget, ikke bare ISO-fagene
- Innleide arbeidstakere fra bemanningsbedrifter følger samme tariffavtale som den valgte hos innleier. Dette betyr at bemanningsbedriftene kan være omfattet av flere tariffavtaler.

For ubundne bedrifter har Tariffnemnda som nevnt over uttalt at «..partenes felles forståelse om hvem tariffavtalen skal gjelde for, også må få betydning for allmenngjøringsforskriftens virkeområde...».

Det vil i det fleste tilfellene være svært vanskelig for tilsynsmyndighet eller andre utenforstående å fastslå hva som etter en konkret vurdering vil være en ukjent bedrifts hovedaktivitet. Er den rettet inn mot bygg og anleggsvirksomheter eller verfts-/petroleumsvirksomheter? Vårt spørsmål overfor NHO var derfor om man da bør legge til grunn *arten av det enkelte oppdrag* eller entrepriser om en vil – altså det som er angitt ikke å være tilfellet for de tariffbundnes grunnlag for valg av overenskomst. NHO uttaler til denne slutningen at en antar Ptil har rett men at veiledning/fortolkning av allmenngjøringsregelverket ligger utenfor tariffpartenes myndighet. Vi er jo enige i dette – og dermed er ballen tilbake hos Tariffnemnda. Alternativet er at tilsynsmyndighetene skal gjøre undersøkelser for å bringe på det rene hva som er den aktuelle bedrifts *hovedaktivitet*, noe vi anser for å være urealistisk ved utøvelsen av denne type tilsyn.

Spørsmålet vi ber Tariffnemnda avklare dersom det treffes nytt vedtak om videreføring, er altså hva tilsynsmyndighetene skal legge til grunn for en ubundet bedrift som utfører oppdrag på et petroleumsanlegg. Vil allmenngjort tariffavtale for byggeplasser i Norge gjelde for entreprisen/oppdraget knyttet til bransjesegmentet bygg- og anleggsvirksomhet? Og vil da også ISO-personell hos den ubundne bedrift omfattes av den allmenngjorte tariffavtale? Motsetningsvis dersom oppdraget er knyttet til verfts-/petroleumsvirksomheter vil ingen av de ansatte i bedriften være omfattet av allmenngjort tariffavtale, heller ikke ISO-personell? Det beskrevne gjør det nesten umulig å føre tilsyn på allmenngjøringsområdet på landanleggene, og gjør det svært vanskelig for både arbeidsgiver og arbeidstaker å vite om de er omfattet av allmenngjort tariffavtale eller ei. Vi ser også for oss at Tariffnemnda kan gi en enklere løsning på hva virkeområdet for den allmenngjorte tariffavtalen er dersom den videreføres.

For denne problemstillingen vi har tatt opp gjentatte ganger, viste Tariffnemnda i vedtaket av 10.5.2021 kun til vurderingene i vedtaket av 2016. Vi ber Tariffnemnda vurdere å løse også dette forholdet ved en presisering eller endring av forskriften Vi forslår følgende ordlyd;

For bedrifter innen isolering, stillas og overflate (ISO-fag) som har aktivitet på landanlegg i petroleumsvirksomheten, vil FOB regulere de tariffmessige sider av arbeidsforholdet dersom bedriftens hovedaktivitet er rettet inn mot bygg og anleggsvirksomheter. For ubundne bedrifter vil arten av det enkelte oppdrag være avgjørende for om forskriften kommer til anvendelse.

Høringsuttalelse i brev form vil ettersendes mandag om ønskelig.

Med hilsen

Birgitte Rødsæther

Juridisk rådgiver
Petroleumstilsynet

E-post: birgitte.rodsather@ptil.no

direkte nr: [+47 51 87 35 60](tel:+4751873560)

mobil nr: +47 97 51 34 30

www.ptil.no